

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

VIII. Brevis expostulatio de nonnullis Catholicis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

Wolgari doctrina, pietate, prudentia præditis, quod Societate longè alter sententiarumque scripte-
rum ingentem, vastumque volumen imple-
rent, si vel paucæ elogia huc accerterem, qui-
bus Societatum ordinem cumularunt, & etiam
nonnulli, sed operæ pretium esse non puto, ea
quæ notoria demonstrare.

nam porro veneno ac felle turgidum exone-
re, & vomitum, quod intus in corde alebas, sed in
oculos feceris, ne tam sorda colluvies Catho-
licorum oculis inficeret. Et verò ingenue fateor,
nonnullos libros in meas manus venisse, nullum
tamen unquam hoc tuo ineptiorem; eò quippe
etiam de dementia venisti, ut Jesuitas hæreticos &
hereticos pronuncies, qui ubique terrarum hære-
tica & atheos impugnant; Religionis & Ecclesiæ
hæretici & religionem ab hostibus tue-
rentur colline; multi facinorosi reos, qui verbo
de ipso obsequio gentium vitia persequuntur; juven-
tus corruptores, qui tam in literis & virtute tan-
tum fructu institunt; ignorantissimos & litera-
re expertes, qui vastissimas Bibliothecas doctissi-
mos voluminibus, & incredibili librorum à se in lus-
tra eductum copia non ornant modò, verum etiam
etiam summa cumulum implent; divinarum &
humanarum legum violatores, qui ad Christianum
nomen adhibendum non parum contulerunt; sa-
crilegæ Societatis autorum administratores, qui ferè aboluti
Societatum usum restituerunt; rerum sacrarum
desertores, seu nudatores, qui magnam huc us-
que sanguinis vim pro lucrandis Christo animabus
boni corde fuderunt; viduarum & pupillarum
oppressores, & tantum non grassatores publicos, qui
sanctisque servare non didicerunt, nedum rape-
re.

Quæ porro impudentiam & vanitatem tuam not-
tandam Imperatores, Reges & Principes horta-
tor, in libro Jesuitæ caveant; illi tamen propria &
hæretici tradidit, Jesuitarum fidem, mores &
imperatorem probe norunt; Romanum Pontificem
regem, ut Jesuitas radicatus exterminet, quorum ta-
men opera, non sine ubere fructu, sancta Sedes
hæretica est; omnibus persuadere conaris, ut li-
beris scholis Jesuitarum evocent; paucos ta-
men scholas non adierint; ita appositè ratio ciu-
aris adhibenda, ut ea sint notoria, quæ impugnas,
etiam ad evidentiam falsa, quæ adstruis.

Itaque Atheophile, & si forte cucullatus, quod
tamen non crediderim, intra cucullum tuum stude-
re, ut verò alius quispiam, scilicet Heterodoxus;
etiam res tuas, & à nostris sacris manus abstine-
re, ut non vulgus; mande rancidum Lutheri se-
ntentiam, quæ hæretica, nec cibum regium, & panem
regium carpi contactu fœdes; uno verbo, rugi;
digne, gremio, stende, ruge, rude, quantum voles,
digne Jesu huc floret, florebitque deinceps;
hæretica singulari jure obdita, Principi-
bus Catholicis accepta, Ecclesiæ non prorsus inuti-
li, hominum saluti fidelem navans operam indefe-
ctam habet, æmulos habet, sat scio; in hoc
Apostolis, aliisque viris Apostolicis se haud
minus esse summæ gloriæ ducit; illius doctrina
vix probata & solida; sunt qui ejus doctrina
admirantur, sed hæretici, Novatores, eorumque
seque; sunt qui mores carpunt, sed politici,
atheos & sycophantas. Non negatim tamen,
sed jure, ut Jesuita quispiam, vel in doctrina, vel
in moribus delinquit; quis enim hominum ordo à

personalibus delictis immunis est? sed ut tutè scis,
pétridum membrum illic rescinditur, vel curatur,
quod huic præsertim Ordini solenne est. Et hæc, ad
ea, quæ dicis, refellenda sufficiant, quamquam op-
timum quique publica testificatione satis superque re-
fellunt.

CAPUT VIII.

Brevi expostulatio de nonnullis Catholicis.

Tria sunt, inter Catholicos, hominum genera,
de quibus Jesuitæ jure ac merito expostulant:
primum æmulorum est, quicum suis ministris &
gloriæ, quam ex iis referre homines solent, nonni-
hil à Jesuitis detrahi putent, isdem scilicet, mini-
stris defungentibus, conscientia ac religioni mini-
mè ducant, hominibus Societatis passim obloqui;
& sparsas contra illos Hæreticorum aut aliorum vo-
ces sedulo colligere, easque in publicis privatisque
colloquiis, in navibus & rhedis, rari & domi, in vicis
& compitis, super mensam in conviviis, doctos in-
ter atque indoctos, opportunè, importunè, &
quavis occasione liberalius jactare. Est autem, quod
mitemur; nam semper eadem dicunt, seu potius
singunt; nempe Jesuitas doctrinæ moralis esse cor-
ruptores, juratos Augustini, & divinæ gratiæ hostes,
rei literariæ & didascalicæ omnino imperitos, ita suo
Molinæ obstrictos, atque addictos, ut in ejus verba
& sensus, cæco Sacramento jurant; unus, vel
alterius hæreseos, his ultimis temporibus assertores;
pessimos rei æteticæ Magistros; vel ut vocant, ani-
marum directores; in quos Episcopalis dignitatis
desertores & contemptores; eos demum, qui ne-
minem præ se putent, alios Ecclesiæ ministros, tum
regulares, ut vocant, tum etiam sæculares nihili fa-
ciant, eorum laudes ægerimè ferant, lucubrationes
imò & sacra ministeria prorsus elevent, sibi demum
& suis omnia; aliis verò nihil, aut parum tribuant;
hæc aliaque id genus à Jesuitarum æmulis jactantur,
isque, ut notum est, Ecclesiastici ordinis; quæ con-
scientiæ, & religione viderint ii, qui steterint sacris
Evangelii placitis, dogmatis & doctrinis. Si enim ma-
lum est, de proximi fama detrahere maledicentia; in
rebus tantuli momenti; quid quæso in capitalibus
flagitiis? si de privata persona; quid de universo Re-
ligiosorum Ordine? non qualicumque illo; sed toto
terrarum orbis sparso atque diffuso; ad divina illa
ministeria obeunda, quæ ad conversionem & salu-
tatem hominum, & Dei gloriam impensè promoven-
dam mirabiliter conducunt: si malum est, inquam,
hujusmodi hominibus obloqui; quid atroces affin-
gere calumnias? quid scurriliter & malignè illos tra-
ducere ut sycophantas & hæreticos? id sanè omni
asseratione affirmare non dubitavi, eam non esse
Theologiam moralem Jesuitarum, quæ hunc agen-
di modum approbet; nullus Escobar, aut Tamburi-
nus adeo laxus & mollis, ut eum non damnet; imò
longè majori vitio non tribuat; in iis præsertim ho-
minibus, quos instituta vitæ ratio à prædictis calum-
niis, nimirum christianæ charitatis pestibus, longè
potiori jure avertere ac deterere debuisset.

II. Sed dicant, amabò, illi admodum vene-
randi, quæ in re homines Societatis Christianos
mores corrumpant; factisne, an verbis, seu scriptis;
an simul utrisque? his omnibus, inquam; de fa-
ctis, quæso, quid? omittite calumnias perpectas, no-
torias imposturas, comperta mendacia; exprome
Si z quæ:

quæpiam alia; quis enim sententiam ferat in reum, nisi constet de corpore delicti? an fortè Jesuitæ ita corrupti sunt moribus? unde illos nosti; cum iis passim versamur & colloquimur, nihil tale observamus; comperi homines doctos & pios, ut plurimum, eamque illorum vitæ rationem, quam accuratissimæ religionis leges præscribunt; nullum certè uspiam Ordinem invenias, in quo plura eaque certiora ad formandos in rebus æsteticis homines, tum divina, tum humana subsidia suppetant: scio, inter tot paucos interdum esse, qui aliter se gerant; sed hi locis accensendi non sunt; cum vel ultro, vel invito è Societate dimittantur; neque inde censenda religio, ut optime observat Bonaventura, quod in ea non delinquatur; nihil enim tale in hac mortali vita sperandum est; sed quod delicta sine pœna in ea non relinquuntur; inde profectò Societatem illam vel maximi facere deberent, quod discoli, ut ita loquar, vel ab ea, de Superiorum consensu spontè secedant; vel omnino dimittantur. Utinam admodum Reverende, cum Jesuitis per integrum mensem, vel annum, eorumque more viveres, isdem scilicet legibus obstrictus, & illorum melius edoctus exemplo; mutares haud dubiè tuam de illis sententiam, & non jam corruptos illorum mores detestari, sed Christianas ac religiosas virtutes, easque non ad speciem compositas, sed apprimè & verè solidas mirari primùm, tum deinde imitari, divino fretus adiutorio, apud te statueres; ibi orationis ac rerum spiritualium studium, perennia charitatis officia, exquisitæ mortificationis exempla, castitatem Angelicam, cœcam obedientiam, prudentem simplicitatem, consuetudinem ingenuam, perfectam, ut sic loquar, communitatis, seu communis rerum usus observationem vigere, constat: nihil dico, de omnigena literaturâ; nam paucos inter illos invenias (de pro vectis loquor, & plerisque junioribus) qui vel rerum Theologicarum, vel Philosophicarum, vel moralium, vel sublimioris Matheseos, vel linguarum, vel eloquentiæ sacræ, vel humaniorum literarum, quarum plurimæ sunt classes, ut tunc se is; Rhetoricam enim, Poësim, Historiam, sacram profanamque eruditionem, & alia id genus complectuntur; vel multarum partium ex istis, aut etiam omnium, quod tamen rarius est, paucos inquam, invenias, qui rerum huiusmodi peritissimi non sint; nullas apud eos capitulares tricas, nullas in ambitu præfecturarum diffinitiones invenias; ex quo enim quis eas ambiret, inde penitus excluderetur: nihiligitur in Jesuitarum factis reperias, quod tam acerbâ reprehensione dignum sit, & totac tantas Satyras postulare videatur: utinam illi boni, tam christianè & sanctè viverent: illud unum, præ cæteris attestari possum, me nullum unquam Jesuitam audivisse, qui vobis obloqueretur; multos tamen ex vestris, qui de Jesuitis, non modò pessimè sentirent, verùm etiam afflictis calumniis, de illorum fama, vita, doctrina, plurima passim non spargerent.

III. Sed factis omissis, in quibus caninis genuinis, nihil mordendum est, ad dicta & scripta veniamus; pro quibus sanè nihil dicendum restat, confutato Wendrockio, Augustino de Angelis rejecto, Barone profligato, repulso Marinario, discusso & excusso Illustrissimo Fagnano, Kortholto, ejusque socio Theophilo ventilatis, seu jugulatis, Anonymo penitus contrito, aliisque in ordinem redactis; nempe in editis confutationibus, omnes ferè calumnie & imposturæ dissipatæ, solutæ Adversariorum objectiones, atque dilutæ: imò tribus ferè versi-

bus remissam conficio, nempe omnem simoniam, usuram, calumniam, omne mendacium, furtum, sacrilegium, injustumque homicidium Jesuitæ damnant; religioni dumtaxat ducunt, dammare illud simoniar, & usurar, in nullum pactum formales, ut tacitum, nulla mutui ratio intervenit; item illud furti, quo quis rem suam, non alienam accipit, ædioritate privata, & absque ullo scandalo; quando illam auctoritate publicâ, recipere nequit: nullum porro Jesuitæ homicidium eximunt culpæ, nisi situm; quod scilicet ad defensionem propriam sit, cum debito moderamine; in his omnibus, nihil planè Jesuitæ proprium, sed communes, atque receptæ in scholis sententias tradunt; quod certè ex prædictis confutationibus manifestum sit; imò si quid in morali Theologia restrictum est, illorum Scripturibus acceptum refert, ut P. Stephanus Dechamps luculenter evicit.

IV. Sed Jesuitæ, Augustini & divinæ gratiæ iusti hostes sunt; quamobrem verò? quid tandem hanc & adversus illum? Iustri diligenter illorum auctores, Suarez, Vasquez, Petavius, Rius, aliosque bene multos, & nihil odii, aut averſionis erga Augustinum in eorum libris reperi; ætiam observantiam, reverentiam, & maximè de sanctissimo Doctore opinionem, quam sæpè acipius laudant, explanant, & illius testimonio, seu calculo sententias suas confirmant; quid porro de divina gratia? si fortè divinam gratiam inde obesse dicantur, quod eam à diræ necessitatis vinculo, & fati iugo exemerint, & cum libertate hominis rectè composuerint, ad meritum actionum humanarum; si enim ab iis libertas abſit, omni proſus merito carent, quod gratiam efficacem infallibilem faciunt, quod sufficientem à Novatorum stylo vindicant, quod nulli deesse demonſtrent, si quando necessaria est, instante præcepto, eam saltem que est ad orandum; quod inertem illam, quæ ad rectè operandum satis non est, ut merum commentum & indubium rejiciant, quod divinam gratiam ad rectè agendum, etiam ad ipsam libertatis exercitium, in salutem, & ad primam voluntatem credendi, vel inſtitutum fidelis, necessariam esse doceant; quod ſubſt, Calvinum inter & Pelagium, rectè tramite, Catholica de divina gratia dogmata ſtatuere; hæc reverè ſunt illorum odii, adverſus divinam gratiam, monumenta. Sed, inquis, in verba ſui Molinæ jurant, eumque præſerunt Auguſtino; illos profectò multo noſti, negari non poſſet, quin Ludovicus Molina præclarus & eximius auctor ſit; sæpè tamen ac ſæpius illum in Jeſuitarum ſcholis & libris rejectum, & reſutatum vidi, aut legi: omnes quidem illi, exemplo Molinæ, & eo quaſi duce, de divina gratia mediæ ſentiunt, eamque à neceſſitatis vinculo liberam eſſe volunt, & ſcientiæ mediæ opera efficaciæ gratiæ infallibilitatem, imò & naturam conſtituunt, quod certè nec Auguſtinianis placitis adverſatur, nec divinæ gratiæ dignitati, nobilitati, aut naturæ obſtat; ſed an propterea in verba Molinæ juraſſe dicuntur? eos porro, qui ſecus ſentiunt, & in veteri Gratiæ inducunt, & efficaciæ contenti, ſufficientem omnino rejiciunt, acriter hucusque impugnant; ſed quid tum; an fortè de opere bono lapidantur? eos certè hujus rei non pœnitet, nec penitèbiturquam.

V. Ad alia capita venio, in quibus Jeſuitæ, ut imperiti rei diſcalicæ & aſceticæ traduntur, ſætinam omnes prophetent; agite melius, admodum Reverendi, & magis ſtrenuè in utraque arena vos geſti-

Jeſuitæ proſectò agere latuſi non ſunt, prout
ſimulatione ducti, exempla veſtra ſequuntur;
ſed nec dicam, hinc ſiſque illos in deſperatione
non egreſſi; nec apud vos hæcenus profundiores
ſubtiliores Philoſophos, amœniores
Poetas, ſcriptores omnis generis
ſcientiarum magiſtratos, eſſe accepimus; para-
tæque formatiſ in poſterum; bene eſt, gra-
tias expecto; interea Jeſuitas jure ſuo & poſſeſſio-
ne ſua, ut ajunt, liberè ſui ſinemus: de re aſcetica ni-
hil dicam, quæ diſputatione obſcuratur potius quàm
illuſtatur; aſceticam tamen Jeſuitarum libri multo-
rum manuſcriptarum non ſine ubere fruſtu; unum
dicam, ſi forment aliorum mores ſi ſuis, id eſt,
ſi ſuorum orandi, cum Deo agendi ac viven-
di moſem, quem ipſi adhibent, fieri non poſſe, ut res
ſuam ſuccedat: atque adeò illud mihi valde mi-
ſerum per accidit, qui fieri poſſet, ut ſi rectam o-
randi, vivendi, immò & ſciendi rationem bene doce-
rent, qui ea fortè quæ docent, aut nesciunt, aut
non rectè utuntur & praxim vix unquam reducant; huc
hæc quædam dictum illud Evangelicum, *non omnis*
ſciens docet & audiui non ſemel aliquos, qui vel
ſcripturam in pictura, Michælem in ſculptura, Vi-
ctoriam in Architeſtonica, Ariſtotelem in Philoſo-
phia, Tullium in Romana eloquentia, Virgilium in
Poetica, Horatium in lyricis, Senecam in acuto &
ſublimi ſtylo, Plutarchum in varia literatura,
Hippocratem in re medica, Euclidem, Archime-
dem in geometricis, alioſque hujusmodi in variis
artibus & diſciplinis facile principes carperent &
docerent; nihil aliud ego, niſi hæc, pingite, ſcul-
pate, ſcribite, curate, demonſtrate me-
miniſi enim fidem habeo, non diſtis.

VI. Aliud caput eſt accuſationis quod Jeſuitæ u-
tuntur alteram hæreſim cuderint, publicarint ac
ſeripſerint; quod ſcilicet, factum aliquod non
necesse ad fidem pertinere poſſit: Jeſuitæ ferè om-
nino tenent, nimirum aliquod factum ab Ecce-
ſiæ Chriſti fidelibus proponi poſſe, in quo
ſciliſet error obnoxia non ſit, quamvis illud ex-
plicitè ac formaliter revelatum non ſit;
ſed ſi proponit nobis libros Canonicos, illo-
rum Concilia legitima, damnatos hæreti-
cos, ſuorum cultum, aliaque id genus, quæ ſunt
ſancta, nec revelata fuerunt expreſſe, & forma-
liter implicite ac virtualiter, nimirum in propo-
ſitionibus quibusdam univerſalibus Scripturæ, in
quibus, ut continentur, ita exiſ deducuntur; quod
verbum Dei tenendum ſit & credendum, & ſit
ſancta fides; quod Eccleſiæ ſit parendum, & ſtandū
ſanctis & placitis, cum ſit viva regula fidei; quod
ſancti ſunt colendi, hæretici damnandi & fugiendi,
ſancta Concilia admitrenda, & canones ab iſ con-
ſtituendi, aliaque id genus, habemus in Scriptu-
ra, quod autem ſi hoc verbum Dei, non illud; hæc
ſancta vera, non illa; hic auctor canonicus, non a-
lius; hic hæreticus, hic ſanctus, hoc Concilium legi-
timum, res facti ſunt, in quibus ſi Eccleſia erraret,
non contempneret, pro certis illas fideles habere non
poſſent: hæc facta igitur ad fidem indirectè, ut a-
junt, ſunt, ſine quibus res fidei ſtare non po-
ſſent, & hoc eſt implicite ac virtualiter in Scriptura
ſancta; ſi autem hæc ſunt hæretica, Jeſuitis ſan-
cta impuranda, cum ſcilicet reliquis ferè om-
nibus Theologiis communia ſint.

Ad ultimum caput venio, quod ſcilicet Jeſui-
tarum ſuperbiam dignitatem contemnere ac preſun-
tione vereantur, abſit; Jeſuitæ cum Illuſtriſſimis

& Reverendiſſimis ita ubique paſſim, nimirum in
Italia, Germania, Belgio, Polonia, Hiſpania, immò
& Gallia geſſerunt ſeſe, ut ne minimam quidem
illis alicujus offentionis occaſionem præbuerint;
ſcio, quid ſibi velint noſtri illi admodum Reverendi,
nonnulli Episcopos, pauci quidem, & ferè nulli, ſi cum
aliis ejuſdem ordinis conferantur, paulò durius & a-
cerbius cum Jeſuitis egerunt; quo inſtinctu & fine,
& cujus conſilio, nihil attinet dicere; tulerunt Je-
ſuitæ patienter, æquanimiter pro Chriſti amorè &
animarum ſalute; ſemel atque iterum, via juris,
ad tribunaſia majora confugerunt; quis in hoc ab-
ſiſ peccatum, aut dignitatem Episcopalem preſun-
datam fuiſſe merito dicat? vix centeſima ſuorum pri-
vilegiarum parte utuntur in Gallia; Episcoporum
verba & nutus adorant; ab uno vel altero malè ha-
bentur; unum dumtaxat iſ diſplicet, quod anima-
rum ſaluti indè proſectò parum conſulatur; à cauſa
demonſtranda prudens abſtineo; publica eſt, notoria
eſt, & innumeri ferè libelli in hanc rem ſcripti nun-
quam illam ita obſcurabunt, quin palam ſemper &
comperta ſit; intelligenti pauca; latiffimus cerè
ſcribendi campus pateret; ſed præ reverentia ſtylum
contineo & ſiſto, omitto porro illud, quod de Jeſui-
tarum ſuperbia ſubneſcitur, quaſi neminem præ ſe
putent, ac ſe tantum & ſua magnificiant, ſi enim Je-
ſuitæ humiles non ſunt atque demiſſi, nemo negarit
eos ſatis depreſſos eſſe, & ut parum latine loquar, hu-
miliatos; utrumque ſanè diſplicet, quod plus æ-
quo deprimantur, non laudo, ne inde illorum mini-
ſteria vileſcant; quod humiles non ſint, vix credo;
cum apud illos exquifitè humilitatis exempla obſer-
varim; unum dicam, Jeſuitarum ſuperbiam, ſi quæ
eſt, cum Adverſariorum ſuperbia collatam, ſummam
humilitatem videri.

VIII. Alterum eſt Catholicorum hominum genus,
qui alieno à Jeſuitis animo eſſe dicuntur; quia vel
factione cum eorum adverſariis conjuncti ſunt, aut
cerè iſ gratificari volunt, vel caſu aliquo, citrà cul-
pam, ut plurimum ſaltem ab iſ offenſi; vel ſiniſtris
aliorum delationibus inducti; vel alias ob cauſas,
quarum aliqua veſſimæ ſunt, & plerumque ſuppo-
ſitiæ, immò non raro parum honeſtæ; accidit ali-
quando, ut cum Societas nescio quem ex ſuis Apo-
ſtatam, etiam denunciaturum, in ordinem, pro more,
& jure, conaretur reducere, primores civitatis illius
nobiliffimæ, majorem falſiloquo Apoſtatæ fidem,
quàm Superioribus habentes, illius cauſam & patro-
cinium ſuſceperint, & à Jeſuitis deinceps averſi fue-
rint & alieni, hæc autem captata occaſione, malevo-
li quidam plurima, falſa licèt, de Jeſuitis jactare,
ſpargere cœperunt, de quibus jam ſuprà; fuit unus,
ut alios omitram, qui diceret, nobiliſſimum quen-
dam adoleſcentem, majorem proſectum in literis fe-
ciſſe, poſtquam illum per aliquot hebdomadas do-
cendum ſuſcepiſſet, quàm per totos ſex annos in Je-
ſuitarum ſcholis, in quibus gnæviter ad humaniores
litteras formatus & inſtitutus fuerat; his fidem opti-
mi parentes habuerunt, & Adoleſcentem à diſtis
ſcholis abſtractum, ad aliud Lycæum traduxerunt;
quod ſælix fauſtum que ſit: omitto multos alios ſi-
miles caſus, quibus diſtus Apoſtata occaſionem præ-
buit, quem adverſarii, vel æmuli Jeſuitarum illicò
preſentant, non ſine ſperato eventu.

IX. Non negarim tamen, aliquos non deſuiſ-
ſe, paucos licèt, inter magiſtros, inferiorum ſcho-
larum, apud Jeſuitas, qui munere ſuo, malè deſuncti
fuerint, vel ita geſſerint ſeſe cum iſ, qui eorum
curæ traditi fuerant, ut nonnihil, vel modèſtiæ, vel
dili-

diligentiæ, vel religioſæ moderationis in iis deſideratum fuerit; ſed paucos inter tot eò veniſſe, iis certè mirum, aut novum non accidet, qui apud ſe reputaverint, fieri non poſſe, ut in tanto numero, pauci recto tramite non deſſeant, & ab injuncti officii lege, tantulum ſaltem, non deſciſcant: illud autem præſertim querulorum expoſtulationibus occurrit, quod Societas certior de his facta, eos à ſe reſcindat, atquè dimittat; neſas autem eſt, privatum unius delictum, omnibus imputare; unus delinquit in officio, delinquant igitur cæteri omnes; unus religioſam modeſtiam non ſervat, omnes igitur non ſervant; unus eſt rudis & imperitus, omnes igitur rudes & imperiti: iniqua proſectò conſequentia, injuſta ſententia, & ab omni ratione aliena? cur ergò, inquit, huic docendi ac regendi adoleſcentes muneri à ſuperioribus addicitur, cum ineptum illi ad id muneris eſſe, cognoſcant; duo ſunt, quæ ad hæc respondeam; primum eſt, Superiores omnes in gratia confirmatos non eſſe, nec ab omni errore immunis; deinde falli poſſunt Prælati; præſertim cum ex aliorum relatione interdum, de ſubditis eorumque dotibus certiores ſiant; O utinam maximè apti & idonei ad publica munia applicarentur, tanti ergò non eſt, magiſtrum aliquem partes ſuas aliquando, rarè licet, minimè implere, cum certiffimum ſit, res, ut plurimum, benè & optimè ac pro votis ſuccedere. Non erat igitur, quod aliqui tantas excitarent tempeſtates in Jeſuitas, hoc ſcilicet obtentu, quod magiſter aliquis Grammatices, aut Rhetorices ſuo munere paulò negligentius ac levius deſunctus eſſet: obtentum dixi; quia merus obtentus fuit, & cauſa

non cauſa; ſcopum attingi, ni fallor; illi admodum reverendi multa ſuggeſſerunt, quibus Primorum illorum animi à Jeſuitis fierent alieni; prædictus Apoſtata non parum contulit; eſſet forte, quod Jeſuitæ ad Themidis aram provocarent; fatius tamen eſt, cauſam patienti à vincere, quam inferno nullorum iudicio committere.

IX. Tertium denique genus eſt illorum hominum, qui nec Jeſuitas viderunt unquam, nec eorum liberos luſtrarunt; nec res illas intelligunt, de quibus tractatur; hi porro ſolo factionis ſtudio acti, Jeſuitas colloqui non ceſſant; hoc ſerè unicum eſt colloquiorum argumentum; Jeſuitæ cauſa ceciderunt, illorum iniquitas palam comperta; Molina damnatus; horum aliaque huiusmodi rerum imperiti blaterant; agnoscatur Deus, quia neſciunt quid dicunt; quid faciant, Jeſuitæ jam ſerè ab ortu ſuo erecti ſunt in ſignum, cui contradicetur; quid rei ſit, ſatis compertum eſt, illos mundus odit, quia verbis, ſcriptis & exterius ſuis mundi opera improbant & damnant; ſi male gerent, deis homines ſæculi benè loquerentur; de idè malè, quia benè agunt; præluſit iis Chriſtus hac ſcena, præluſerunt Apoſtoli; accedit, quod malis cacodæmonis artibus, ad detrahendum deolorum nomine & affingendas calumnias, homines inducuntur, ut vel inde, infamiam honorisque perſuram paſſi, minùs idonei ſint, ad procurandam, pro more, populorum ſalutem; ea que munera, que paſſim obire ſolent, ad Dei & Eccleſiæ gloriam promovendam, ab inuſta calumniando nota deſectentur; id conſilii Diabolum cepiſſe, cordatis hominibus omninò conſtat. Sed de his ſatis.

